

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek (sprawozdawca)

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z odwołania B. C.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie

o wysokość emerytury policyjnej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 24 stycznia 2024 r.,

skargi B.C. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. III AUa 3044/22,

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Pismem z 20 listopada 2023 r. B. C., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, złożyła skargę na przewlekłość postępowania toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie III AUa 3044/22 o wysokość emerytury policyjnej.

W związku z tym wniosła o:

- 1) stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie III AUa 3044/22 doszło do przewlekłości postępowania,
- 2) zlecenie Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie, prowadzącemu obecnie postępowanie podjęcie odpowiednich czynności mających na celu merytoryczne rozpoznanie sprawy i wyznaczenie posiedzenia celem rozpoznania apelacji organu,
- 3) zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz skarżącego kwoty w wysokości 12 000 zł,
- 4) zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz skarżącego kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

W uzasadnieniu skargi skarżąca wskazała, że Sąd Apelacyjny w Warszawie po upływie roku od wniesienia apelacji nie wyznaczył terminu posiedzenia niejawnego. Skarżąca podniosła, że biorąc pod uwagę całość postępowania w sprawie, doszło do przewlekłości postępowania. Skarżąca zaznaczyła, że w sprawie toczyło się już postępowanie ze skargi na przewlekłość. Zdaniem skarżącej, Sąd Apelacyjny w Warszawie „sprzecznie ze standardami ETPCZ przyjął, że okresu zawieszenia postępowania nie wlicza się do okresu trwania postępowania” (pisownia oryginalna).

Pismem z 27 grudnia 2023 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie wniósł o odrzucenie skargi, ewentualnie o oddalenie skargi na przewlekłość. Zaznaczył, że sprawa została rozpoznana na posiedzeniu niejawnym 27 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Skarga jest uzasadniona, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż jest to konieczne do wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Przedmiotem postępowania prowadzonego na podstawie ustawy o skardze na przewlekłość jest więc wyłącznie ocena, czy w postępowaniu głównym sąd albo prokurator działał w warunkach przewlekłości. Natomiast w celu stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, za naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki uznaje się wielomiesięczną bezczynność sądu, trwająca co najmniej 12 miesięcy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 12 grudnia 2018 r., I NSP 6/18; z 22 stycznia 2019 r., I NSP 71/18; z 18 października 2022 r., I NSP 256/22). Nie jest to jednak sztywna cezurą czasowa dla oceny sprawności postępowania z punktu widzenia konwencyjnych, konstytucyjnych i proceduralnych dyrektyw osądzania sprawy w rozsądnym

terminie. Oceny, czy w danej sprawie mamy do czynienia z przewlekłością postępowania, nie można sprowadzić wyłącznie do ogólnego czasu trwania postępowania.

Analiza okoliczności niniejszej sprawy prowadzi do wniosku, że w postępowaniu w sprawie III AUa 3044/22 nie można stwierdzić bezczynności ani przewlekłości, ani nawet oczywistej i rażącej bezcelowości podejmowanych czynności, które można byłoby traktować jako równoważne bezczynności.

Jak wynika z akt sprawy, Sąd Apelacyjny nie zakończył wprawdzie postępowania w 12 miesięcy, ale tylko nieznacznie przekroczył miarę przyjętą w orzecznictwie. Sąd Apelacyjny wyrokiem z 27 listopada 2023 r. rozpoznał apelację i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego (k. 301 akt sprawy III AUa 3044/22).

Bezsporne jest przy tym, że Sąd Apelacyjny miał obowiązek rozpoznawać sprawę zgodnie z kolejnością jej wpływu. Rozpoznanie sprawy poza kolejnością wpływu ze względu na szczególnie uzasadniony przypadek jest wprawdzie wyjątkowo dopuszczalne (§ 79 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych, tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 2514), ale profesjonalny pełnomocnik nie wykazał, że podejmował jakiegokolwiek starania służące rozpoznaniu sprawy poza kolejnością wpływu, w szczególności nie wystąpił ze stosownym wnioskiem. Okoliczność, czy strona złożyła wniosek o rozpoznanie sprawy poza kolejnością ma natomiast znaczenie dla oceny, czy w konkretnej sprawie doszło do przewlekłości postępowania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 19 października 2017 r., III SPP 44/17; 12 grudnia 2018 r., I NSP 1/18; 14 czerwca 2019 r., I NSP 46/19).

Dla oceny niniejszej skargi nie jest również obojętna treść postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 21 lutego 2022 r., na mocy którego została już oceniona terminowość niniejszego postępowania toczącego się na etapie I instancji, tj. przed Sądem Okręgowym w Warszawie (k. 197-202v akt III AUa 3044/22). Sąd Apelacyjny podkreślił, że Sąd Okręgowy w Warszawie nie dopuścił się przewlekłości, ponieważ niniejsze postępowanie zostało formalnie i prawidłowo zawieszone.

W tym stanie rzeczy, żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie III AUa 3044/22 należało uznać za nieuzasadnione, a konsekwencji także dalej idące żądania strony.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[k.f.]

ał